

Spis treści

W drodze do wiedzy 3

0. Streszczenie 7

0.1. Edukacja: liczby i prognozy 7

0.2. Od jakości i dostępności edukacji po rynek pracy 10

0.3. Powrót matury z matematyki 15

CZĘŚĆ I

KOGO UCZYMY I ZA ILE? 17

1. Struktura wykształcenia ludności Polski 19

1.1. Wiek i płeć a poziom wykształcenia Polaków 19

1.2. Zróżnicowanie terytorialne a wykształcenie Polaków 26

1.3. Szersze ujęcie zmian ilościowych 31

Podsumowanie 33

Bibliografia 34

2. Uczestnictwo w edukacji formalnej 37

2.1. Opieka nad dziećmi do 3. roku życia 37

2.2. Edukacja przedszkolna 40

2.3. Szkoły podstawowe i gimnazja 44

2.4. Szkoły ponadgimnazjalne 59

2.5. Szkolnictwo wyższe 68

Podsumowanie 75

Bibliografia 76

3. Finansowanie edukacji 79

3.1. Od przedszkola do szkoły policealnej 79

3.2. Szkolnictwo wyższe 90

Podsumowanie 97

Bibliografia 98

4. Edukacja a demografia 99

4.1. Zmiany liczby i struktury wieku ludności a wyzwania dla szeroko rozumianego systemu edukacji 99

4.2. Prognozy demograficzne a edukacja dzieci i młodzieży – od przedszkola do uczelni wyższej 105

4.3. Prognozy demograficzne a upowszechnianie edukacji dzieci w wieku przedszkolnym. Niedopasowania regionalne 112

4.4. Skutki zmian demograficznych dla szkół podstawowych i gimnazjów – zróżnicowania wojewódzkie 117

4.5. Zmiany demograficzne a wydatki na edukację 120

Podsumowanie 122

Bibliografia 123

CZĘŚĆ II

CZY DOBRZE UCZYMY? 125

5. Jakość edukacji 127

5.1. Kluczowe kompetencje 127

5.2. Fundament – wczesna opieka i edukacja 128

5.3. Kręgosłup szkoły – język polski, historia, matematyka, nauki przyrodnicze 142

5.4. Otwarcie na świat – języki obce 166

Bibliografia 177

6.	Nauczyciele	181
6.1.	Liczba nauczycieli w Polsce	181
6.2.	Feminizacja zawodu	183
6.3.	Struktura wieku	185
6.4.	Wynagrodzenia i czas pracy nauczycieli	187
6.5.	Kształcenie nauczycieli w Polsce	189
6.6.	Ocena pracy nauczyciela a jakość kształcenia	194
6.7.	Awans zawodowy	196
	Podsumowanie	197
	Bibliografia	198
7.	Edukacja a spójność społeczna	199
7.1.	Spojrzenie na spójność społeczną	199
7.2.	Nierówności edukacyjne	201
7.3.	Polityka spójności społecznej	229
	Podsumowanie	236
	Bibliografia	237
8.	Edukacja a rynek pracy	241
8.1.	Wykształcenie a sytuacja na rynku pracy	242
8.2.	Wchodzenie absolwentów na rynek pracy	257
8.3.	Dopasowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy	272
	Podsumowanie	283
	Bibliografia	284
 CZĘŚĆ III		
	CZY MYŚLIMY MATEMATYCZNIE?	289
9.	Matematyka pod lupą	291
9.1.	Matematyka jest ważna	291
9.2.	Matura z matematyki w ujęciu historycznym	291
9.3.	Obowiązkowa matura z matematyki w 2010 roku	300
9.4.	Umiejętności matematyczne absolwenta zdającego maturę z matematyki w 2010 roku sprawdzane na progach edukacyjnych	308
9.5.	Wybrane problemy kształcenia matematycznego w klasach I–III	318
9.6.	Kompetencje matematyczne i dydaktyczne studentów – przyszłych nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej i nauczycieli matematyki	327
	Podsumowanie	347
	Aneks	348
	Bibliografia	355